

Adrie de Hullu

Ik wil alleen maar héél mooie dieren

Zuidzande ligt in Zeeuws Vlaanderen, maar liefst 260 km vanaf ons NFE kantoor in Nederasselt. Dat is een van de redenen waarom Adrie de Hullu niet bij iedereen in de sector bekend is. Het bijwonen van een vergadering kost altijd een hele dag. Naast zijn nertsenfarm met 2000 fokteven runt hij ook nog een akkerbouwbedrijf, 60 hectare groot, en besteedt hij heel veel tijd aan vrijwilligerswerk met projecten in Oeganda en Roemenië, de plaatselijke brassband en twee jeugdorkesten. De jachthond die ons al blaffend aankondigt verkapt nog een hobby. Kortom: hij komt altijd tijd te kort!

Jacqueline Manders,
PR & Communicatie

Zuidzande bevindt zich in Zeeuws-Vlaanderen, een prachtig deel van Nederland, tegen de Belgische grens met veel rust, ruimte en mooie natuur. Niet bepaald een plaats centraal gelegen in het land. Toeristenplaatsen als Sluis, de badplaats Cadzand en ook over de Belgische grens Knokke, zorgen vooral in de zomer daarentegen wel voor leven in de brouwerij. Op 12 april, de dag dat wij ons interview planden, scheen de zon en zagen de dorpjes in de buurt er heel gezellig en druk uit. Het navigatiesysteem stuurt je via de open Zeeuwse landerijen naar de plaats van bestemming. Bij aankomst wordt al snel duidelijk dat waar je ook om je heen kijkt, de grond in handen is van de familie De Hullu. Adrie: "Wij schilderen met onze ploeg en

zaaimachines het landschap". Stiekem is hij daar wel een beetje trots op. Zoals hij dat ook is op zijn nertsen. Alleen het allerbeste is goed genoeg voor hem. Daarom besloot hij vorig jaar na rijp beraad met een aantal collega's resoluut om toch af te pelzen vanwege 1% AD.

Na een welkome ontvangst door Adrie (54 jaar) en zijn echtgenote Joke (52) met koffie en natuurlijk echte Zeeuwse bolussen met roomboter, scharen we ons rondom de keukentafel voor hun levensverhaal.

Adrie: "Mijn vader is hier schuin tegenover geboren. Hij was akkerbouwer en had 1 koe. Die mijn moeder moest melken omdat hij daar een vreselijke hekel aan had. Die koe was er dus maar heel kort. Zelf vond ik rundvee wel leuk. Na de landbouwschool kwam ik in de maatschap bij mijn ouders, maar het bedrijf was te klein voor 2 gezinnen. Om toch aan de slag te kunnen ben ik bij kennissen van mijn ouders gaan werken op een melkveebedrijf in Luxemburg. Ik woonde intern bij hen. Af en toe kocht ik zelf een stierkalfje. Toen Joke en ik trouwden had ik er een stuk of 6. Als ik toen vrij had kunnen kiezen had ik nu denk ik een veehouderij gehad. De consument vertikte het echter om voor het vlees te betalen. Dat werd steeds minder en zoogkoeien houden is een dure sport. In 1984 zijn Joke en ik

getrouwd en hebben we eerst hier vlakbij een jaar in Retranchement gewoond. Daarna nog een jaar of vijf in Oostburg. In die tijd ben ik echt op zoek gegaan naar een diersoort die wel betaalbaar was. Varkens en kippen waren ook zeker niet mijn ding en de investeringen waren ook erg hoog. In de buurt woonden kennissen met een paar honderd nertsen. Daar zijn we gaan kijken. Ik vond het meteen mooie beestjes. Na een reisje naar Denemarken, waar heel veel boeren een paar sheds achter het huis hadden staan waar ze een paar honderd teven 'erbij' hielden, was ik om. Joke kwam wel van een boerderij maar had de hotelschool in Brugge gedaan. Zij werkte in Cadzand in een groot hotel. Horeca is echter absoluut niet te combineren met kinderen. Onze eerste 200 teven kochten we in 1987 bij de familie Scheele (standaard) en Goedegebuur (wild). Ik wist dat er een kop en een staart aan moest zitten en als ze beten was het een nerts. Vooral de familie Scheele heeft ons de eerste jaren veel geleerd. Hoewel het bedrijf niet erg groot was behoorden hun dieren voor die tijd tot de top in Nederland. Ook anderen waren steeds bereid ons van informatie en kennis te voorzien. Wanneer je meerdere mensen om advies vraagt heeft dit wel als nadeel dat je soms tegengestelde antwoorden krijgt. De een wil dat

je alles doet zoals het al in lengte van dagen gebeurt en de ander wil vernieuwen. Nadeel was achteraf dat ik nertsen kocht op het allerduurste moment en de prijzen daarna gigantisch kelderden. Daarbij gingen onze allereerste pelzen, afgeleverd bij FFS, daar verloren door brandstichting door activisten. Wij hadden natuurlijk geen enkele referentie omdat we nooit eerder pelzen aangeleverd hadden. Het enige voordeel was wel dat ze allemaal als zijnde verkocht aan ons uitbetaald werden.

'Je doet aan topsport en weet dat je risico loopt'

Dat slechte begin kreeg nog een jaar of 5 tot 6 een vervolg vanwege slechte prijzen. Juist in een fase waarin ik het bedrijf zo graag wilde laten groeien. Alle liquide middelen gingen naar de farm. Voor jezelf bleef er niks over. Ik weet nog dat we jaren later in 2004 gepland hadden om een nieuwe keuken te zetten toen ze in België zo'n 7 tot 8 km hier vandaan nertsen loslieten. Ik ben daar naar toe gegaan met vangnetten en handschoenen om te gaan vangen. Er was geen coördinator en het was een

vreselijke chaos. Later verschenen er allemaal journalisten en grote auto's met satellietshotels etc.. Op dat moment besloot ik eerst te investeren in een goede omheining met een alarmsysteem. Die keuken is er daarna toch gekomen hoor."

Je zit ver overal vandaan en bent heel lang AD-vrij gebleven. Toch is het vorig jaar mis gegaan?

Adrie: "Inderdaad, vorig jaar februari vonden we de eerste dieren met AD. Bij de eerste test voor de paartijd zaten er 40 in, bij de tweede nog 4 en na de paartijd waren ze eruit. In de zomer testen we normaal nooit maar nu leek ons dat, terecht zou later blijken, wel functioneel. We hebben toen een gedeelte getest waar omgerekend 1% AD in zat. Tja wat doe je dan? Ik had bovengemiddelde kwaliteit dieren zitten. Echt het neusje van de zalm. Er zaten nertsen bij waar de selecteur geen woorden voor had.. Ik had jaar in jaar uit het beste uit Denemarken erbij gehaald om mijn kwaliteit op dit niveau te krijgen en we stonden op dat moment bijna waar we graag wilden zijn. Oké, de maat kon misschien nog beter. Je doet aan topsport en je weet dat je risico loopt. Die AD-uitslag kwam binnen nadat ik net mijn schouder gebroken had en ook nog eens NVWA controle kreeg. Een ongeluk komt nooit alleen.

Dan ga je met jezelf en met collega's in gesprek. Je weet op zo'n moment ook niet wat de markt gaat doen. Iedereen voorspelde tot enkele weken voor de eerste veiling afgelopen jaar nog jarenlang goede prijzen en grote afzet. Het lijkt alsof wij ver weg zitten van iedereen en Nederlandse collega's heb ik hier in de buurt inderdaad geen maar Belgische wel op een afstand van 7-8 kilometer. Zij zijn niet AD-vrij, dat zou een reden kunnen zijn om door te gaan met de dieren die ik had. Onze zoon had het op dat moment even niet zo druk en kon een half jaar lang goed bijspringen. Uiteindelijk heb ik toch besloten om af te pelzen en weer vrije dieren te kopen. Achteraf bezien had ik dat misschien beter niet kunnen doen maar dat is makkelijk praten. Financieel was het met de wetenschap van nu, beter geweest als ik het bedrijf een jaar lang leeg had laten staan. Afgelopen september waren de nertsen namelijk nog heel duur, nu nog maar de helft van toen. Momenteel is het afwachten wat deze dieren gaan doen. Het bedrijf waar we de dieren kochten wilde ze zo snel mogelijk kwijt natuurlijk dus heb ik na het pelzen meteen schoonmaakbedrijf Swinkels gebeld. Zij kwamen met een stuk of 8 hoge druk reinigers en hebben een volle week gewerkt om mest en haren te verwijderen. Vervolgens ben ik met twee extra medewerkers de boel zelf helemaal tot in de finesses gaan schoonmaken. Daarna hebben we alles 3 keer ontsmet met natronloog en vervolgens hebben we ongebluste kalk

gestrooid. De hele farm zag er uit alsof het gesneeuwd had. Daarnaast hebben we alle machines, materialen, laarzen, kleding, tractoren etc.. in de schuur gezet en heeft Swinkels daar een gaskanon in gezet. Onbruikbare zaken hebben we verbrand. Op 22 december waren alle dieren weer terug. We willen het gewoon één keer proberen om nog weer zulke mooie dieren te fokken als we voorheen hadden. We beginnen nu met de makkelijke kleurslagen en hopen dat het goed gaat. Daarna zien we wel weer verder."

Hoe kijken jullie naar de kwaliteit in Nederland?

Adrie: "Als je in Nederland echt vooruit wilt moet je dieren in Denemarken halen. Als je echt grote stappen wilt maken moet je bijvoorbeeld een partij breeders kopen. Wat in Denemarken zit dat hebben wij hier gewoon niet. Dat zie je pas als je naar Herzing gaat. De beste bij ons, komen daar niet aan bod voor op die tafels. Dat aankopen heeft echter ook nadelen. Je loopt altijd het risico een of andere besmetting mee te brengen. Ik vind het houden van nertsen fantastisch maar wil alleen héél mooie dieren. Daarom heb ik nooit het verlangen om een heel grote nertsenhouder te worden. Ik geniet van het kijken naar de dieren en wil graag zelf de volledige controle over ze houden. Ik kies bewust voor kwaliteit in plaats van voor kwantiteit. Dat blijkt wel uit het feit dat ik zoveel ruimte heb terwijl ik toch vorig jaar maar een ver-

gunning aangevraagd had voor 1000 dieren extra. Die 2 of 3000 dieren zijn voor mij een veel grotere uitdaging dan 20 of 30.000 moederdieren. Kwantiteit kan iedereen leveren. Ieder zijn ding. Ik ga dit jaar ook voeren met de farm-pilot. Niet omdat het tijd zou opleveren, dat doet het in mijn ogen niet echt. Per dier breng ik straks, als de pups er zijn, een voergrafiek in om gedoseerder te kunnen voeren. Nu met 2000 dieren heeft dat in mijn ogen nog niet veel zin en is het prima met de hand te doen. In de zomer win je misschien wel tijd met voeren maar het goed bijhouden van het systeem vergt ook tijd. Ik doe het puur om er kwalitatief beter door te worden. Die vergunning hebben we dus niet op tijd gekregen, daar baal ik wel van. Dankzij de milieuactivisten van het Groene Schild kregen we op 13 januari 2012 op onze trouwdag, de afwijzing binnen. Mocht het nog weer goed komen met onze juridische procedure dan ga ik er meteen weer achteraan."

Hoe is de huisvesting van jullie dieren? Zijn jullie klaar voor de komende 10 jaar?

Adrie: "Wij hebben 13 sheds met klauterkooien voor 4 dieren. Met mijn jonge teven komen die dit jaar niet vol denk ik. Moeten we even afwachten natuurlijk. Alles wordt dit jaar daardoor wel wat rustiger. De dieren hebben volop de ruimte om te groeien en ook is er meer tijd voor een goede selectie. Ik werk met dichte tussenschotten. Ik weet dat sommigen dat niet ideaal vinden en dat daar discussie over is. Voor mij werkt het prima. De dieren worden zo niet afgeleid en zijn daardoor heel rustig. Wat betreft de dierenwelzijnnormen zijn we klaar maar voor de rest ben je toch nooit klaar? Ik was volop bezig om mijn sheds te vernieuwen. Heb er toch ondanks alles voor gekozen om er roestvrijstalen rennen in te hangen. Ik ben 54 en moet nog 10 jaar doorwerken

'Door de jaren heen blijf je steeds aanpassingen doen. Dat is ook noodzakelijk'

om al mijn investeringen eruit te halen. Wanneer je kiest voor goedkoop weet je niet of je over een aantal jaren weer hetzelfde probleem krijgt. Sommige rennen kunnen nog een jaar of 2 tot 3 mee. Dan bekijk ik het weer opnieuw. In de schuur ligt nog een partij ongebruikt gaas die we hadden gekocht voor nog 2 sheds extra. Die gebruiken we nu voor renovatie van de rennen. De voorkanten van mijn sheds zijn ook echt aan vernieuwing toe. Zien er niet meer uit maar je denkt nu toch twee keer na voor je je geld uit geeft. Ik heb wel nog een grond-drainagesysteem aangelegd tussen de sheds. Dat was vaak een grote modderpoel omdat het water de grond niet in kon. Door middel van een laag tempexkorrels krijgt het water de kans om de bodem in te zakken en het buizenstelsel te bereiken. Door de jaren heen blijf je steeds aanpassingen doen. Dat is ook noodzakelijk.

Onze sheds waren eerst maar 50 meter lang, die zijn inmiddels verlengd naar 75. Toen kwamen de klauterkooien. Vooruitlopend op mijn nieuwe vergunning had ik al

een mestzak aangeschaft voor 400 kuub mest. Die heb ik nu gevuld met water om mijn sheds te koelen met warm weer. Het is weinig storingsgevoelig en werkt optimaal. Op warme dagen, als rond 16.00 uur de zon wat lager komt, gaan de sproeiers aan. Voor ongeveer 7 a 8000 euro ben je (zonder het bassin en arbeid) toch mooi van alle hittezorgen verlost. Nu brengt die mestzak tenminste nog iets op."

Joke, jij hebt de horeca 26 jaar geleden helemaal vaarwel gezegd en werkt mee op de farm?

Joke: "Ja wij hebben echt een familiebedrijf. Ik ben wel geboren op een boerderij dus ik kende dit leven al. Omdat Adrie heel actief is in het vrijwilligerswerk run ik regelmatig het bedrijf als hij weg is. Mijn bijdrage is ervoor zorgen dat alles draaiende blijft, anders kan hij dit niet doen. Rondom Koningsdag gaat hij met een groep jongelui 4 dagen weg voor een teambuilding. Dan is het wel jongentijd en moet je alert zijn. Wij zijn lid van de protestantse kerk en Adrie zit al meer dan 35 jaar in het kerkelijk gebonden jeugdwerk. Al zo lang als ik hem ken, ik heb nooit anders geweten.

Wat moeten we ons daarbij voorstellen? Vrijwilligerswerk kan van alles zijn? Het moet wel de moeite waard zijn als je er een onderscheiding van de Koningin voor krijgt?

Adrie: "Dat was voor mij echt een verrassing hoor. Daar doe je het niet voor maar is wel een teken dat gewaardeerd wordt wat je doet. De jeugd had hier de neiging om weg te trekken van het platteland omdat er niets te doen was. In 2004 hebben we een eerste project gestart voor de kinderen van de Roma's in Roemenië. In die getto's worden kinderen op een vreselijke manier geënisbruikt. Tien jaar na de val van de muur, na de dood van Ceausescu, leven zij daar in ongelooflijke armoede, vaak zonder fatsoenlijk eten en drinken zich warm houdende bij een vuurtje. De moeders voeren niets uit, de vaders zijn alcoholist. De vaders schatten in welke van de vele kinderen van hen zijn. Zij moeten bijvoorbeeld iedere dag 10 euro mee naar huis brengen, hoe dan ook. Tussen al die donkere mensen zie je regelmatig blonde kinderen met knalblauwe ogen. Ook dat klopt niet en geeft aan hoe de rest van de omgeving met die kinderen om gaat. Ze hebben helemaal geen scholing en worden absoluut niet opgevoed. Structuur kennen ze niet. Wij willen die kinderen laten zien dat het

ook anders kan door ze een week mee te nemen op kamp ergens midden in de Karpaten. Onze kerken, in samenwerking met de Rabobank, brengen vooraf geld bijeen voor kleding, eten, drinken en onderwijs. We huren daar een bus en trekken een hele week samen op. Vervolgens worden ze het hele jaar door zo goed mogelijk heropgevoed en krijgen ze scholing. Dat is niet alleen goed voor hen maar ook goed voor onze kinderen om te laten zien wat zich in een ander deel van de wereld allemaal afspeelt. Een jaar of 4/5 geleden zijn we met een andere groep jongelui hier uit de buurt naar Oeganda geweest om een school en een ziekenhuis te bouwen. In Oeganda loopt de dood met je mee. Ouders zijn bijna allemaal gestorven aan aids en vaak kun je ter plekke al aan wijzen welke kinderen het ook niet gaan redden. Als begeleider heb je dan een heel belangrijke taak om de jongelui die meegaan goed te begeleiden en ondersteunen. Zij reageren vaak heel verschillend. Over drie maanden gaan we nogmaals terug. Dit keer met een groep jonge meiden van ongeveer 17 tot en met 20 jaar. Het is prachtig om te zien hoe zij als jonge wereldveroveraars met een rugzak op dit avontuur tegemoet gaan. Daar gaat heel veel voorwerk aan vooraf. Het is de laatste keer dat ik het doe. Onze zoon neemt het van me over en is al eens als leider mee geweest naar Israël. Vooraf hebben zij overlevenden bezocht van de Holocaust en zich echt verdiept in het Jodendom en de Palestijnse kwestie. Ik word ouder en dan moet je

plaats maken voor de jeugd. Dit wordt ook mijn laatste jaar als voorzitter van de plaatselijke brassband. Mede onder mijn leiding is die vereniging gegroeid van 30 naar 75 leden. Inmiddels zijn er ook twee jeugdorkesten ontstaan waarmee we mooie prijzen halen. Op deze manier prikkel je jongelui om ergens voor te gaan, om iets te bereiken, om iets voor een ander te doen. Ik ga gewoon op de basisschool voor de klas staan en daag ze uit om een instrument te bespelen. Zelf speel ik es-bas."

Bij aankomst zag ik al meteen een hele lading zonnepanelen op de schuur liggen. Energie en milieubewust?

"Eerlijk gezegd ook een beetje eigenbelang hoor. Ik moest investeren in 'groen'. Dat hebben we eerder ook al gedaan met onze mooie poel. Daar genieten Joke en ik ook elke dag zelf van. We hebben de tuin zo ingericht dat we hem vanuit het keukenraam zien. Twee vliegen in een klap. Zo heb ik ook gedacht bij de zonnepanelen. Kost wat maar dan heb je zelf ook wat. Met behulp van de energie van die 220 zonnepanelen kan ik mijn akkerbouwproducten

in de schuur mooi drogen met behulp van luchtventilatoren. Ook het drinkwater op de farm kan ik daarmee regelen. Op deze manier heb ik die verplichte investering in een jaar of 7/8 weer terugverdiend. Onze oude schuur is in 2012 afgebrand, deze schuur is dus nog gloednieuw. Ook hebben we veel machines nieuw aangeschaft. De windwijzer met nerts is gelukkig gereed en heeft een mooi plaatsje op het nieuwe dak gekregen. Het was nog een cadeautje van mijn ouders bij de officiële overname door ons van hun bedrijf. De hele investering bedroeg meer dan een half miljoen. Bij iedere nieuwe vergunning gaven we aan dat het met middelen betaald zou worden die voort zouden komen uit ons pelsdierenbedrijf. Niemand had daar enig probleem mee en iedereen wilde graag een order binnen halen. Ook de mensen die de werkzaamheden uitvoerden maakten geen bezwaar en waren blij met de opdrachten. Het kan dan toch niet waar zijn dat er in Nederland onder de gewone man voldoende draagvlak is om een hele sector om zeep te helpen?"

Jullie hebben vier kinderen. Hebben jullie ook opvolgers die nu door het verbod in de problemen komen?

Joke: "Tja, dat is nog niet helemaal duidelijk. Onze oudste zoon Sjaak (26) heeft 4 jaar in Breda gestudeerd aan de NHTV (toerisme en vrije tijd management). Dat is heel wat anders maar hij is inmiddels wel weer terug in Zuidzande. Zijn hele sociale leven

heeft zich hier altijd afgespeeld. Het laatste jaar heeft hij, mede door de blessure van Adrie, veel meegewerkt. Waarschijnlijk komt hij nu in de gemeenteraad. Dat zegt iets over zijn betrokkenheid met deze regio. Twee van onze dochters wonen allebei hier in de buurt samen met hun vriend. Zij hebben respectievelijk een opleiding in kinderopvang en jeugdzorg. Beiden hebben geen zin meer om nog een keer 4 jaar op kamers te gaan voor een HBO-opleiding. Dat is het nadeel van deze uithoek. Na de middelbare school moeten ze op kamers ongeacht de opleiding die ze willen gaan volgen. Onze jongste woont daarom momenteel in Eindhoven. Die heeft het daar gelukkig heel goed naar haar zin."

Adrie: "Over 10 jaar ben ik 64. Qua werkjaar zou ik dat wel redden maar ons bedrijf is dan niets meer waard omdat we het niet kunnen verkopen of verhuren. Ons pensioen zit in dit bedrijf. Momenteel heb ik geen vast personeel meer. Onze vaste medewerker zag geen perspectief meer in de sector en is onlangs opgestapt. Over 10 jaar is hij 55 en die moeilijke switch op dat moment wilde hij voor zijn. Dit is dus precies waarom die overgangstermijn in praktijk een sterfhuisconstructie is. Nu hebben we even wat minder nertsen en brengen ze ook beduidend minder op dat scheelt

maar toch. Over het verbod moet ik niet te veel nadenken. Word je ziek van! Ik vond mijn koeien vroeger ook leuk maar had geen geld om een stal te bouwen. In deze sheds kun je geen koeien houden en zonder schadevergoeding kunnen we er niks anders van maken. Ik zie het altijd als een huis wat van jou is, wat je verplicht flink moet renoveren om er nog 10 jaar in te kunnen blijven wonen. Daarna wordt het door de overheid gesloopt. Tegelijkertijd je

'Het is niet alleen zorgelijk, het is achterlijk!'

huis aflossen en sparen voor een nieuw huis, dat doet en kan toch niemand? Mijn hoop is gevestigd op een rechter die inziet dat dit niet kan. Officieel moet ik tot mijn 67ste door. Als de prijzen zo blijven zoals ze vandaag op de Deense veiling zijn, valt er weinig af te lossen en reserveren al helemaal niet. Ik mag het misschien zo niet zeggen maar: het is niet alleen zorgelijk, het is achterlijk."

Adrie: "Gelukkig gaat het in de akkerbouw iets beter dan voorheen. Veel vermogen zit

echter opgeslagen in grond. We verbouwen aardappels, bieten, uien, tarwe en graszaad. Het is bij ons altijd druk. Het is of nertsen of akkerbouw. We zijn wel mee geweest naar China en natuurlijk naar Denemarken maar vaak kunnen we gewoon niet weg van het bedrijf. Het poten van de aardappelen is nog net niet klaar maar maandag moeten we wel al beginnen met het maken van de nesten voor de nertsen. Als het enten en verzetten van de nertsen zo rond half juli klaar is, begint de oogst van het graszaad, daarna achtereenvolgens de graanoogst, de aardappelen en de uien. Meteen na de pelstijd moeten we in november, december weer graan zaaien. We klagen niet want het is wel prachtig werk, dat scheelt."

Joke: "Voor ons was de nertsenhoudery een heel andere wereld dan wij gewend waren. Er ging echt een wereld voor ons open met een totaal ander slag mensen. Je was gewend om voedsel te produceren. Een luxe product als bont is een heel andere markt. De dynamiek van de sector, het internationale, vinden we fantastisch. De afwisseling is bij ons door de diversiteit aan producten extra groot."

Adrie kijkt met veel plezier en bewondering naar de mooie nerts op zijn handschoen: "En dan hebben we het nog niet eens over het belangrijkste argument, de dieren. Prachtig toch!"

